

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE
RURALĂ - AUTORITATEA DE
MANAGEMENT PENTRU PNDR
Bd. Carol I nr 2-4, sector 3
București, cod poștal 030163

DATE DE CONTACT
T +40(21) 307 8588
F +40(21) 307 8554
www.madr.ro

**SUBGRUPUL DE LUCRU COOPERARE
DIN CADRUL COMITETULUI DE MONITORIZARE PENTRU PNDR 2014-2020**

10 iunie 2021

MINUTĂ

În data de 10 iunie 2021 s-a desfășurat, în sistem videoconferință, prin intermediul aplicației Zoom, reuniunea Subgrupului de Lucru Cooperare constituit sub umbrela Comitetului de Monitorizare pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (CM PNDR 2014-2020) în contextul consultărilor cu partenerii grupurilor de lucru din cadrul Comitetului de Monitorizare pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) cu privire la Ghidul Solicitantului aferent submăsurilor 16.4 și sM 16.4a *“Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectoarele agricol și pomicol”* care urmează a se lansa în anul 2021.

La întâlnire au participat doamna Daniela Rebegea - director general în cadrul Direcției Generale Dezvoltare Rurală - Autoritate de Management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală (DGDR - AM PNDR), doamna Andreea Agrigoroaei - director, alți reprezentanți din cadrul AM PNDR și din cadrul Agenției pentru Finanțarea Investițiilor Rurale (AFIR), precum și membrii Subgrupului de lucru Cooperare.

În deschiderea reuniunii, doamna director general Rebegea a subliniat faptul că propunerea de modificare a PNDR a fost transmisă oficial Comisiei Europene în data de 30 aprilie 2021, după agrearea informală cu reprezentanții DG AGRI, nemaifiind astfel necesare revizuirii ulterioare ale propunerii de modificare. În prezent, modificarea se află în etapa de avizare în cadrul COM, urmând ca în perioada următoare să se primească decizia de aprobare a Programului.

De asemenea, a precizat că a fost aprobat bugetul EURI (Instrumentul de redresare al Uniunii Europene ca urmare a crizei provocate de pandemia de COVID-19), fiind stat membru având posibilitatea de a utiliza acest buget. Bugetul total alocat României (format din Cadrul Financiar Multianual și EURI) este în valoare de 3,258 mld. euro. Totodată, doamna Rebegea a menționat că în perioada de tranziție urmează a fi continuate/lansate o serie de măsuri din PNDR din fondurile aferente perioadei 2021-2022, precum și câteva măsuri la care mai sunt disponibile fonduri din alocarea aferentă PNDR 2014-2020.

Doamna director general a precizat că Ghidul Solicitantului aferent submăsurilor 16.4 și sM 16.4a a fost postat în consultare publică, partenerii având posibilitatea de a transmite propuneri și observații cu privire la acesta, iar în cadrul reuniunii subgrupului de lucru urmează a fi discutate eventuale revizuirii și rectificări în vederea agreării ghidului.

În continuare, reprezentantul AM PNDR, dl. Cristian Georgescu, a prezentat principiile, criteriile de selecție și punctajele aferente acestora pentru submăsurile 16.4 și 16.4a, precum și modificările operate urmare observațiilor transmise în urma consultării publice de către parteneri. În perioada de consultare publică au fost transmise propuneri de completare a ghidului solicitantului de către Asociația Eco Ruralis și Federația Națională a Producătorilor de Produse Tradiționale din România care au vizat introducerea în categoria de produse eligibile a produselor

tradiționale, alături de cele care provin din zone HNV sau care participă la scheme de calitate. De asemenea, au fost transmise propuneri și observații și de către domnul Aurel Blaj, reprezentantul Asociației pentru Promovarea Alimentului Românesc (APAR) și de către domnul Ștefan Pădure, din partea aceleiași asociații, dar acestea au vizat aspecte punctuale din cadrul ghidului solicitantului, abordate în cadrul discuțiilor aferente grupului de lucru.

Astfel, ca urmare a acestor propuneri, la *Principiul valorii adăugate (parteneriatele care produc și comercializează produse cu valoare adăugată mare, care participă la scheme de calitate naționale și europene, produse din sistemele agricole HNV, etc.)*, Criteriul de Selecție 3.2 b) au fost realizate mici ajustări ca urmare a propunerilor primite, fiind introduse produsele tradiționale alături de produsele provenite din exploatații din zone HNV. Punctajul acordat acestui criteriu de selecție a fost împărțit uniform între cele două categorii de produse fără a exista o diferențiere.

Totodată, reprezentantul AM PNDR a menționat că nu au fost realizate modificări la criteriile de selecție aferente principiilor de selecție 1, 2, 4 și 5 (principiu nou introdus) deoarece nu s-au primit propuneri de la parteneri pentru revizuirea acestora.

În finalul prezentării, dl. Cristian Georgescu a enumerat și propunerile transmise de dl. Aurel Badiu, reprezentantul Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești" (ASAS), legate de fișele celor două submăsuri, cu privire la includerea în categoria beneficiarilor eligibili a universităților agricole și de cercetare pomicolă și institutelor de cercetare precum și înlocuirea termenului de „distanță geografică” cu „distanță rutieră”. Ținând cont de faptul că cele două propuneri vizează modificări în conținutul fișelor submăsurilor, s-a specificat că nu mai pot fi operate revizui, în contextul în care propunerea de modificare a PNDR a fost transmisă către Comisia Europeană și se află în faza de avizare inter-servicii.

Cu toate acestea, ghidul solicitantului conține precizări suplimentare care clarifică atât modalitatea de evaluare a distanței geografice, cât și eligibilitatea categoriilor de beneficiari. Având în vedere că evaluarea distanței se face pe baza distanței rutiere dintre cele două localități și a măsurătorilor GPS, reprezentanții AM PNDR au considerat că sunt suficiente prevederile ghidului, nemaifiind necesare precizări suplimentare, pe marginea acestui subiect. În ceea ce privește includerea în categoria beneficiarilor eligibili a universităților agricole și a institutelor de cercetare, pentru a veni în întâmpinarea propunerii, se vor introduce în cuprinsul ghidului solicitantului, în categoria de alți actori relevanți care se pot alătura parteneriatului, cu titlul de exemplificare și fermele didactice ale universităților agricole, fermele de dezvoltare ale institutelor de cercetare agricolă, ca actori relevanți ce pot aduce plus valoare, prin expertiza pe care o dețin, parteneriatelor formate în cadrul celor două submăsuri.

În ceea ce privește observația transmisă de domnul Ștefan Pădure din cadrul Asociației pentru Promovarea Alimentului Românesc de a păstra definirea noțiunilor de lanț scurt și piață locală conform prevederilor regulamentului (lanțul scurt definit ca un număr limitat de intermediari și piața locală - definită ca distanța între locul de producție și comercializare (cu menționarea numărului de kilometri), reprezentantul AM PNDR a precizat că ambele propuneri (atât noțiunea de lanț scurt, cât și distanța de 75 km menționată ca și distanță pentru piața locală) sunt precizate în ghidul solicitantului.

În continuarea reuniunii, doamna Rebea a menționat alocările financiare de care vor beneficia cele două submăsuri, respectiv 40 mil. euro pentru submăsura 16.4 și 10 mil. euro pentru submăsura 16.4a.

Totodată, a subliniat faptul că față de discuțiile din cadrul grupului de lucru anterior în care au fost dezbătute fișele submăsurilor 16.4 și 16.4a valoarea maximă a sprijinului a fost redusă, urmare negocierilor cu reprezentanții DG AGRI din cadrul Comisiei Europene, de la valoarea de 500.000 euro propusă de MADR la 250.000 euro. Cu toate acestea, această valoare a fost majorată semnificativ (de la 100.000 euro) comparativ cu versiunea aprobată a PNDR.

Domnul Aurel Blaj, reprezentantul Asociației pentru Promovarea Alimentului Românesc (APAR) a adus în discuție mențiunea de la secțiunea 2.1 *“Cine poate beneficia de fonduri nerambursabile”* care vizează interdicția unui fermier, indiferent dacă deține calitatea de lider de proiect sau

membru al unui acord de cooperare în cadrul mai multor proiecte, de a beneficia de sprijin prin intermediul submăsurii 16.4/16.4a pentru aceeași categorie de produse, propunând ca aceasta să se aplice doar în cadrul aceleiași sesiuni în care se depune proiectul.

Având în vedere propunerea dlui Aurel Blaj, reprezentanții AM au precizat că în cazul în care produsul a mai primit anterior și alt sprijin pentru aceeași categorie de produse, cheltuielile eligibile sunt aceleași și se consideră dublă finanțare, solicitantul având posibilitatea de a accesa, dar pe altă categorie de produse.

O altă problemă supusă dezbaterii de dl. Aurel Blaj o reprezintă precizarea de la secțiunea *Structura parteneriatului* "Partenerii din acordul de cooperare care sunt fermieri trebuie să aibă exploatarea înregistrată la APIA", respectiv cum demonstrează că au exploatarea înregistrată grupurile de producători sau cooperativele în condițiile în care nu dețin exploatarea proprie, ci doar exploatarea membrilor.

Există anumite grupuri de producători care nu dețin propriile exploatarea, ci doar exploatarea membrilor, situație în care se menționează în registrul unic APIA doar codul exploatarea.

Astfel, dl. Blaj a ridicat problema demonstrării înregistrării, fie înregistrare în registrul unic APIA, fie înregistrarea cu terenul la APIA.

Reprezentanții AM au precizat că această precizare a fost inclusă în ghid ca urmare a problemelor identificate în evaluare, când anumiți parteneri nu au putut fi identificați ca fiind fermieri neputând fi verificată originea produselor acestora.

Urmare discuțiilor, s-a agreat că reprezentanții AM și AFIR vor analiza propunerea și vor fi incluse precizări suplimentare în ghid.

În ceea ce privește criteriile de selecție și punctajele aferente, reprezentantul APAR a propus revizuirea punctajelor acordate pentru criteriile de selecție de la *Principiul "piețelor locale"* (i.e. *distanță geografică mai mică între punctul de producție și punctul de vânzare*), respectiv majorarea punctajului acordat la CS 4.1 „*Distanța dintre exploatarea de origine a produsului/produselor și punctul de comercializare*” (de la 5 puncte la 10 puncte) și reducerea punctajului acordat CS 4.2 "*Proiecte care propun integrarea lanțului scurt cu piața locală*" (de la 20 puncte la 15 puncte). Propunerea a fost acceptată de AM PNDR, urmând a fi revizuite punctajele.

Având în vedere mențiunea de la secțiunea 2.6 *Valoarea maximă a fondurilor nerambursabile (intensitatea sprijinului)*, cu privire la faptul că *valoarea sprijinului solicitat trebuie să fie justificată și corelată cu complexitatea proiectului, cantitatea de produse comercializate și cu valoarea adăugată generată de acesta după implementare*, dl Blaj a propus stabilirea unei formule de calcul (valoarea sprijinului nerambursabil solicitat nu va putea depăși valoarea produselor comercializate în primii trei ani după implementarea proiectului, potrivit prognozei din planul de marketing), aceasta urmând a fi verificată la ultima cerere de plată, în acest mod evitându-se acordarea unor finanțări de valori mari pentru comercializarea unei cantități reduse de produse sau produse cu o valoare mică.

Doamna Andreea Agrigoroaei, director în cadrul AM PNDR, a precizat că trebuie avut în vedere că reprezentanții Comisiei Europene consideră că principiile de selecție trebuie să fie verificabile la momentul evaluării proiectului.

Totodată, a reiterat faptul că această propunere excedă prevederilor fișei submăsurii, dar că va fi analizată de către reprezentanții AM PNDR în vederea identificării unei cât mai bune formulări în ghidul solicitantului.

Răspunzând întrebării domnului Blaj cu privire la eligibilitatea participării la târgurile internaționale, inclusiv în statele care nu sunt membre ale Uniunii Europene, reprezentanții AM PNDR au precizat că această măsură este destinată lanțului scurt și pieței locale și nu consideră că se justifică o promovare în țări terțe.

Totodată, AM PNDR au menționat că propunerea va fi analizată și discutată și cu reprezentanții DG AGRI, urmând a fi incluse precizări în ghid (dacă se va considera că nu sunt eligibile se va introduce ghid o prevedere cu privire la faptul că promovarea se face doar la nivel național).

La secțiunea 4.1 *Documentele necesare întocmirii Cererii de Finanțare* - pct. 3 *Documente solicitate pentru terenul agricol / document pentru efectivul de animale deținut în proprietate*, reprezentantul APAR a propus să fie menționate ca și excepție grupurile de producători și formele asociative care nu au propria bază de producție, ci membrii lor au baza de producție. Având în vedere propunerea dlui Blaj, reprezentanții AM PNDR au menționat că va fi introdusă în ghid o clarificare în acest sens.

Domnul Valentin Filip, reprezentantul Fundației CIVITAS, a adus în discuție posibilitatea de a primi punctaj la Criteriul de selecție 2.1 din cadrul *Principiului structurii adecvate de parteneriat, pe baza obiectivului proiectului*, și cooperativele care sunt partenere în grup dar cooptează noi membri care intră în parteneriat, având în vedere că ghidul prevede constituirea sau dezvoltarea unei forme asociative cu personalitate juridică.

Având în vedere întrebarea dlui Filip, doamna director Agrigoroaei a precizat că ghidul prevede că se va acorda punctaj doar dacă se constituie o nouă cooperativă dar că ținând cont de justificările prezentate AM PNDR va analiza propunerea și posibilitatea dezvoltării și consolidării formelor asociative din perspectiva cooptării de noi membri.

În ceea ce privește problema ridicată de dl. Filip cu privire la beneficiarii măsurii fermieri care au beneficiat de finanțare prin SM 16.4 și s-au constituit ca și cooperativă agricolă pe o anumită categorie de produs, dacă cooperativa constituită are posibilitatea de intra într-un nou parteneriat, reprezentanții AM au precizat că este posibilă.

În ceea ce privește cooperativele care au primit finanțare din fonduri europene prin submăsurile 16.4/16.4a și a submăsurii similare eligibile prin SM 19.2, urmare discuțiilor din cadrul reuniunii s-a agreeat că aceștia nu vor primi punctaj la criteriul de selecție aferent *Principiului accesului la finanțare în sensul prioritizării solicitanților care nu au beneficiat de fonduri europene din PNDR 2014-2020 prin SM 16.4/16.4a și a celor similare eligibile prin SM 19.2*, deoarece se consideră că toți membrii parteneriatului au fost beneficiari, nu doar liderii parteneriatelor.

Astfel, dl. Blaj a propus introducerea unei clarificări în ghid cu privire la faptul că membrii parteneriatului care au beneficiat anterior de sprijin pentru același tip de parteneriat nu vor fi punctați la acest criteriu de selecție.

Domnul Cristian Găină, reprezentantul Asociației Consultanților în Management din România (AMCOR), a propus

- definirea fermierilor activi și a cooperativelor agricole /grupurilor de producători prin natura membrilor lor ca și fermieri, similar submăsurii 4.1, deoarece nu toate cooperativele sunt locale, membrii nu sunt din același UAT;
- să se aibă în vedere arealul întregii cooperative la *Principiul piețelor locale* unde se face referire la distanța geografică față de produsele obținute;
- consolidarea cooperativelor prin includerea/atragerea de noi membri (spre exemplu universitățile, UAT-uri) și stimularea funcționării parteneriatului pe termen mediu și lung, inclusiv după finalizarea proiectului;
- transformarea cooperativelor în grupuri de producători sau în clustere, acestea devenind astfel o structură nouă, precum și introducerea în ghid a unor exemple.

Având în vedere propunerea domnului Găină, doamna director Agrigoroaei a precizat că revizuirea definiției „Pieței locale” definită ca o rază de comercializare care nu depășește 75 km de la exploatarea de origine a produsului, revizuire în sensul extinderii distanței, nu este posibilă deoarece aceasta este prevăzută și în fișa submăsurii.

Având în vedere propunerea dlui Badiu de a calcula ca medie a distanței în cadrul cooperativei, astfel să se încadreze în media de 75 km, s-a agreeat că nu este oportună deoarece ar duce la discriminarea membrilor din cadrul unei cooperative.

Reprezentanții AM au precizat că, în situația în care entitatea este cooperativa și ea este în parteneriat, nu se va lua în calcul distanța de la fiecare membru, ci distanța de la cooperativă, cooperativa fiind cea care trebuie să comercializeze produsele membrilor într-o rază de 75 km.

Răspunzând propunerii dlui Găină de a permite transformarea cooperativelor în grupuri de producători sau în clustere, doamna Rebea a precizat că nu este restricționată transformarea cooperativelor în nici o altă formă.

Doamna Cornelia Muraru, reprezentanta Asociației Clusterelor din România, a subliniat faptul că susține explicitarea noțiunii de clustere ca și entitate eligibilă, ca și partener și ca structură care se poate dezvolta ca urmare a implementării proiectului, care poate aduce inovare, cercetare, educarea în cadrul structurii asociative aferente proiectului. Doamna Rebea a precizat că vor fi incluse în ghid și clusterelor la secțiunea *Altă entitate relevantă care ar putea fi membru al unui parteneriat*, nefiind impuse restricții în acest sens legate de prezența clusterelor în cadrul unui parteneriat.

Luând în considerare justificările prezentate de dl. Romeo Ilie, reprezentantul Forumului Montan din România, cu privire la faptul că în zonele montane distanțele pe care trebuie să le parcurgă producătorii locali sunt mult mai mari comparativ producătorii din zona de șes, reprezentanții AM PNDR au precizat că se va analiza posibilitatea de a introduce la CS 4.2 *Proiecte care propun integrarea lanțului scurt cu piața locală* aferent Principiului "piețelor locale" (i.e. distanță geografică mai mică între punctul de producție și punctul de vânzare), a unui nou criteriu care să facă referire doar la lanțul scurt din zona montana din perspectiva cooperativelor.

Având în vedere clarificările oferite de reprezentantul AM PNDR care a menționat ca și opțiune pentru zona montană o formă de parteneriat care să se axeze pe lanț scurt, situație în care nu este prevăzută o limită de kilometri, parteneriatul având posibilitatea de a-și promova produsele prin lanț scurt, dl. Romeo Ilie a considerat oportună introducerea unei note de subsol în ghid care să menționeze posibilitățile pe care le au cei din zona montană de a comercializa produsele pe piețele locale.

În finalul reuniunii, doamna director general Daniela Rebea a mulțumit pentru participare și propunerile constructive membrilor subgrupului de lucru, precizând că propunerile prezentate vor fi analizate și incluse, după caz, în versiunea consolidată a ghidului solicitantului aferent SM 16.4 și 16.4a.

Aurel SIMION
Secretar de Stat

